

עריכה ופירושי המילים: אלי פרה.

המבקש את פירושי המילים לשיר- יצור קשר באתר.

אָחַד אָחַד וּבָאִין רוֹאָה / חיים נחמן ביאליק
אָחַד אָחַד וּבָאִין רוֹאָה, כּפּוֹכְבִים לַפְנוֹת שְׁחַר,
כּבוּ שְׂפוּנֵי מְאוּיֵי וַיְכִלוּ בִּגְוֹן דּוּמָם ;
אֵךְ עוֹד הָאֲחֵרוֹן כְּמוֹס עִמִּי, וְהוּא נִהְמַת כָּל-חַיִּי,
לֹא יַחְרִישְׁנָה הַמּוֹן יוֹם וְכָל-שָׁטָן לֹא יַכְחִידְנָה,
אֲשֶׁר אֵיטֵב-נָא עוֹד בְּעֵינַי אֱלֹהִים וְלִפְנֵי נְטוֹת יוֹמִי,
אִם בְּהַקִּיץ וְאִם בַּחֲלוֹם, אֵךְ לוֹ עוֹד פַּעַם אַחַת,
אַהֶה, לוֹ אֵךְ הַפַּעַם, וְלוֹ רַק עַד-אַרְגִּיעָה,
יִשְׁנָה נָא אֵלַי בְּכָל-יְקָרוֹ חֲזוֹן קִדְמַת יְלִדוֹתַי
וּבְקָר חַיִּי יַעֲבִרְנִי בְּמֵלֵא מְתִקּוֹ הַרְאִשׁוֹן.

אֲמַנֵם נִגְאָלוּ עֵתָה חַיִּי וְאַחֲלַל בְּמוֹ-יְדֵי רֹאשׁ נְזָרִי,
שְׂכַחְתִּי הַמְּסֻלוֹת לֵאלֹהֵי וְשַׁעֲרֵי רַחֲמָיו לֹא אֲדַפֵּק,
אֲזַנֵּי אֲטוֹמוֹת לְקַרְיאוֹתָיו וְעֵינַי עֲצוּמוֹת לְרַמְזֵי קִדְשׁוֹ,
נְזוּף הֵייתִי לְשִׁמְיוֹ וּמְנַדָּה לְכוֹכְבֵי אוֹרָם,
לֹא-יִפְרִרְנִי עוֹד צִיץ הַבֶּרֶךְ וְשִׁבְלַת שְׂדֵה לֹא-תִבְרַכְנִי,
נִזְרוּ מֵעֲלֵי חֲזִיוֹנוֹתַי וְרוּחֵי הַתְּנַכְרָה לִי ;
וְאוֹלָם בְּאֲחַד הַמְּקוֹמוֹת, בְּחִיק תִּבְל וּבְאוֹצַר עוֹלָם,
בְּמִקּוֹם לֹא-יִפְחַד מְאוּם וְלֹא-יִמְחוּ עִקְבוֹת דְּבָר,
הֲלֹא שְׂמוּרָה עַד-הַיּוֹם בְּעֵינָהּ וּבְעֶצֶם תְּמָה,
כַּחוֹתֵם עַל יָמִין עֲלִיוֹן, דְּמוֹת יְלִדוֹתַי הַקְּדוֹשָׁה,
וּמְחוּץ לְחִלְיפוֹת עֵתִים, לֹא-נִפְגְּמַת וְלֹא-נִכְתְּמַת,
כְּאִילַת הַשְּׁחַר בְּמָרוֹם, עוֹד תִּזְרַח אֵלַי מִמִּשְׁבְּצָתָהּ,
צַפִּיָּה הַלִּיכּוֹתַי מִמְּרַחֵק וְכָל-צַעֲדֵי תִסְפֹּר,
לִי יִרְעַד עַפְעָפָה וְעֲלֵי עֲדַנַּת זְהָרָה ;
וְנוֹף מְכֻרְוֹתַי הַרְחוֹק, נְאוֹת יְלִדוֹתַי וּמְסֻגְרָתָהּ,
עַפְר שְׂרָשִׁי, מֵעֵין רוּחִי, נְעִים גַּעְגּוּעֵי וְהַגִּיזוֹנִי,

פנת יקרת-לי על-פני תבל ותרומת עפרות ארץ;
אין רענן לי מירק דשא ואין מתוק לי מתכלת שמיו;
זכרו פנין הטוב לא-יפוג לעד מדמי,
ובלבי ילבין נצח זך שלגו הראשון –
נוף מולדתי, מלון ראשיתי וראש מראה עיני,
חבל שאנן ובודד, צנוע ביפעת עלומיו,
שפון הרים ויערים וצעיר שמים וארץ,
משלח שביליו בעמקים ומשעוליו בקמות זהב
וחרז דומם ימים ולילות, מוצאי בקר וערב –
הלא גם-הוא, באשר הוא שם על-פני תבל ארץ,
ולכל-פתוחיו יחד ובעצם זיוו הראשון,
באשר חרתתו מאז בנפשי אצבע אלהים נעלמה,
וכאשר אשאנו בלבי עד יום אחרון ולקצה ארץ,
ענג-אביב או בהיר קיץ, נוגה סתו או עז חרף –
עודנו תמים כהיותו, קופא אל-יקומו סביב,
שוקט אל-זהריו יומם ואל רזי רזיו לילה,
נוצר רוח אפי הטהור ושומר חרדת קדשי
בחיק כל-אבן דומם ובסתר כל-פנה עמומה,
ברעד עלה נדף ובצל קטן עבים נמוג;
עוד כל-יעריו על-משמרותם, ארגים צלליהם חורף,
לא-נפקד מהם זלזל ואחת מרשתותם לא נקרעה,
מחבואיהם מלאים עוד פחדים לבבי המתוקים,
וענגי חלמותי משלכים תחת אחד השיחים.
גם-הרריו כלם עוד על-פנים הראשון יעמדו,
עטים כל-מרבדיהם, רקומי ציצים ומעלפי רסיסים,
חותם פעמי עליהם ועקבותי בהם נודעו,
זהר חיי הראשון עודנו שפוד על-פניהם,
בין חגויהם יליו עד-עתה הד תרועת נפשי
ורוחי עודנה תועה שם בתמהונה ובאלם שפתה.

וְנֹה הוֹרִי הַדָּל, קֹן-מִבְּטָחִי וְאֶהֱלֶה שְׁלוֹמִי,
מַעֲוֹן אֹר פְּנֵי אִם, מִחֲבֵא כְנֶפֶה וְצִלָּה,
אוֹצַר נִיחוּחֵי נְשִׁיקוֹתֶיהָ וּמִצְפּוֹן רֵיחַ חֵיקָה –
הֲלֹא גַם-הוּא בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם בְּכִפְר מְרַחֲקִים,
עַל-רֹאשׁ גְּבַעְתּוֹ הַקְּטָנָה בְּצֵל עֶרְמוֹן עֵבֶת,
עוֹדְנֵנו נְטוּעַ בְּמִקְוֹמוֹ וּמִרְאֵהוּ כִּימֵי קֶדֶם:
מִצְעָר, לִבָּן וְנִחְמָד, שֶׁפֶל גַּג וְזַעִיר אֶשְׁנֵנְבִים,
זִיזֵיו רְפוּדִים אֲזוּב וּמִבְּקִיעֵיו יִצִּיץ הַחֲצִיר,
גְּנִים עֲטָרִים לוֹ סָבִיב וּמִגְרָשׁוֹת מְגֻדְלֵי פְרַע;
דוּמָם, עִם אֲרָחוֹת הָעֵבִים, תְּנַהַרְנָה לְפָנָיו הָעֵתִים,
וְהוּא נָצַב עַל-תְּלוֹ הַקֶּטָן, נָצַב יוֹמָם וְלַיְלָה,
צוֹפֶה לְנִתְיבוֹת עוֹלָם וְחוֹלֵם עָלַי מִרְחוֹק,
הִגָּה יְהִיגָה-בִּי תִמְיֵד וּכְתָלֵיו יַעֲגֹמוּ לִי דוּמָם,
זְכָרִי יִמְלֵא צְפוּנָיו וְצֵל חַיֵּי חֲתוּם בְּקוֹרוֹתָיו.

יִדְעָתִי כִּי רַק-אֶחַת יִשֶׁת הָאָדָם מִכּוֹס הַזֶּהָב
וְחִזּוֹן זֵיו וְזֶהָר לֹא-יָקוּם לְאִישׁ פְּעַמִּים;
כִּי מִרְאֵה תִכְלַת יֵשׁ לְרִקִיעַ וְעֵין יִרְקֵ לְדָשָׁא
וְאוֹר גְּנוּז לְמֵלֵא תִבֵּל וְזֵיו פְּנִים לְכָל-מַעֲשֵׂי אֱלֹהִים,
אֲשֶׁר רַק-אֶחַת תִּזְכֶּה לָהֶם עֵין הַיָּלֵד – וְלֹא יוֹסִיף;
וְאוֹלָם בְּרַכַּת פִּתְאִים לְאֱלֹהִים, לְנֶאֱמֹן בְּעֵינָיו יִתְנַנֶּה,
לֹא-תִשׁוּר עֵין צְנוּרִיָּה וְחִזָּה לֹא-יִגִּיד מוֹעֲדָה,
דוּמָם אֶעֱרֹךְ-לָהּ וְאַצְפֶּה, יוֹמָם וְלַיְלָה אֲיַחְלֶה,
וּכְכֹנֹר עֶרוֹךְ מִיִּתְרִים רוּחִי נִכּוֹן לְקִרְאָתָהּ.
לֹא-אֲדַע אֵיכֶּפֶה וּמִתִּי, וְטָרָם אֲבִין אֵיזֶה הַדֶּרֶךְ,
וּמִי יְהִי הַמְּלֶאךָ אֲשֶׁר יָבִיא אֵלַי הַבְּרָכָה –
אֶחַת יִנְבֵּא לִי לְבִי, וְנִפְשִׁי יוֹדַעַת מְאֹד,
כִּי-פֶקֶד יִפְקֹדֵנִי הַחִזּוֹן וְיִקַּר מְאוּיֵי יִשְׁיַגְנִי.
וּבִבְאֵ הַרְגַע הַנְּאֻדָר, וְהִיָּה כְּנִיד עַפְעַף הַנִּצָּח

בְּהִצִּיצוֹ עָלַי פְּתָאִים בְּעַד צִהַר נִקְרַע בְּמִרוֹם –
וּנְפָקְחוּ עֵינַי וְאָרוֹ, וְזָפוּ פְעֵינַי הַיָּלָד,
וּמְרֵאוֹת יְלָדוֹתַי כָּלָם עַל צָבָא חֲלִיפוֹתָם יַחַד
עִם כָּל-יְקוּמָם סָבִיב יִנְהָרוּ דוּמָם דְּרַךְ נִפְשֵׁי,
יִסְלוּ עָלַי אֲרָחוֹת זְהָרָם כְּחִלְמוֹת בְּקָר בְּהִירִים,
הֲרַחֲקוֹת תִּקְרַבְנָה פְּתָאִים, יְקִיצוּ קוֹלוֹת נִרְדָּמוֹ,
וְגוֹנִים וְרִיחוֹת נִשְׁפָּחִים יְקוּמוּ שְׁנִית לְתַחֲיָה.
רַק-רָגַע יִתְמַהֲמַה הַחֲזוֹן, וּשְׁטַפְנֵי גַל-מִתְקוֹ
וְאֶת-כָּל-עֵסִיס חֲיִי, עַד תִּמְצִיתוֹ, יִגְמִיאֲנִי בְּאֶחָת.
וְשׁוֹב אֶעֱמֵד נִפְעָם לְפָנַי עוֹלָם פְּלֵאֵי בְּטָהָרוֹ,
גֵּן נְעוּל וְחֲתוּם, זְרוּעַ חִידוֹת וּפְלָאִים,
לֹא-חָלָה בְּהֵם יָד וְלֹא-נָסָה אֵלֵיהֶם דְּבַר שְׁפָתַיִם,
לְבָבִי יִמְלֵא הַמּוֹן וְתִמְהוֹן אֱלֹהִים עַל-פָּנָי,
בְּעֵינַי תִּזְרַח הַדְּמָעָה וּבְנִפְשֵׁי תִרְוַעָה נֶאֱלָמָה.

חשון, תרע"ו.